

Laidiens: 25.01.2008., Nr. 14

Ministru kabineta noteikumi Nr.30

Rīgā 2008.gada 15.janvārī (prot. Nr.3 39.§)

Noteikumi par prasībām ģenētiski modificēto kultūraugu līdzāspastāvēšanas nodrošināšanai, kā arī uzraudzības un kontroles kārtību

*Izdoti saskaņā ar Ģenētiski modificēto organismu
aprites likuma 5.panta pirmās daļas 4.punktu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka prasības ģenētiski modificēto kultūraugu līdzāspastāvēšanas nodrošināšanai, kā arī uzraudzības un kontroles kārtību.
2. Noteikumi attiecas uz Eiropas Savienībā atzītiem ģenētiski modificētiem kultūraugiem.
3. Noteikumi attiecas uz šo noteikumu 1.pielikumā minēto ģenētiski modificēto kultūraugu sugu audzēšanu, novākšanu, uzglabāšanu, sagatavošanu, iepakojšanu, transportēšanu (turpmāk - darbības ar ģenētiski modificētiem kultūraugiem).
4. Veicot darbības ar ģenētiski modificētiem kultūraugiem, nodrošina ģenētiski modificēto kultūraugu nesajaukšanos ar bioloģiski un konvencionāli audzētiem kultūraugiem un ievēro marķēšanai noteikto ģenētiski modificēto organismu nejaušas klātbūtnes sliekšņa līmeni.
5. Ģenētiski modificēto kultūraugu audzēšana Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijās (*Natura 2000* vietās) ir atļauta tikai tādā gadījumā, ja netiek radīti draudi īpaši aizsargājamo biotopu, sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu pastāvēšanai.

II. Līdzāspastāvēšanai noteiktās prasības

6. Atļauts veikt darbības ar tiem ģenētiski modificētiem kultūraugiem, kuru šķirnes ir iekļautas kādā no turpmāk minētajiem augu šķirņu katalogiem:

6.1. Latvijas augu šķirņu katalogā;

6.2. Eiropas Savienības lauksaimniecības kultūraugu kopējā katalogā;

6.3. Eiropas Savienības kopējā dārzeņu šķirņu katalogā.

7. Darbības ar ģenētiski modificētiem kultūraugiem drīkst veikt persona, kura:

7.1. ieguvusi vismaz profesionālo pamatizglītību lauksaimniecības specialitātē;

7.2. apguvusi šo noteikumu 2.pielikumā minēto mācību programmu par ģenētiski modificētajiem kultūraugiem (turpmāk - mācību programma);

7.3. apguvusi kursu par Latvijas un Eiropas Savienības normatīvo aktu prasībām attiecībā uz ģenētiski modificētiem organismiem un bioloģiskās, konvencionālās lauksaimniecības un ģenētiski modificēto kultūraugu līdzāspastāvēšanu, ja šo noteikumu 7.2.apakšpunktam atbilstoša mācību programma apgūta citā valstī;

7.4. reģistrējusies Ģenētiski modificēto kultūraugu audzētāju reģistrā (turpmāk - audzētāju reģistrs);

7.5. iepriekšējos divos gados pirms ģenētiski modificēto kultūraugu audzēšanas uzsākšanas nav sodīta par ģenētiski modificēto kultūraugu audzēšanas normatīvo aktu pārkāpumiem.

8. Veicot darbības ar ģenētiski modificētiem kultūraugiem, persona:

8.1. ievēro šo noteikumu 1.pielikumā norādītos audzēšanas nosacījumus;

8.2. ierīko buferjoslas, kas atbilst šādām prasībām:

8.2.1. apkārt laukam, kurā audzē ģenētiski modificētos kultūraugus, ierīko 1.pielikumā norādītās buferjoslas, kurās audzē tās pašas sugas ģenētiski nemodificētos kultūraugus;

8.2.2. uz buferjoslās audzētiem kultūraugiem attiecas tās pašas prasības, kas uz ģenētiski modificētiem kultūraugiem;

8.2.3. buferjoslās ievāktā raža netiek marķēta kā ģenētiski modificētā raža, ja laboratoriski veiktās analīzes apliecina, ka ģenētiski modificēto kultūraugu piemaisījumi ir mazāki par marķēšanai noteikto daudzumu;

8.3. rakstiski informē biškopjus 3000 m rādiusā par tādu ģenētiski modificēto kultūraugu audzēšanu, kas ir nektāraugi;

8.4. rakstiski informē blakus esošo lauku īpašniekus vai lietotājus par ģenētiski modificēto kultūraugu audzēšanu un pievieno informāciju par ģenētiski modificētā kultūrauga sugu, kā arī zemes robežu plāna kopiju (ar kadastra zemes vienības numuru), kurā norādītas ģenētiski modificēta kultūrauga lauka robežas un platība:

8.4.1. ja attālums no lauka, kurā paredzēts audzēt ģenētiski modificētos kultūraugus, līdz blakus esošās saimniecības robežai ir lielāks par šo noteikumu 1.pielikumā minētajiem izolācijas attālumiem, bet ne vairāk kā trīs reizes;

8.4.2. nepārsniedz šo noteikumu 1.pielikumā minētos izolācijas attālumus un nepastāv savstarpējās apūteksnēšanās risks;

8.5. apkaro un iznīcina pašizsējas vai pārziemojušos ģenētiski modificētos kultūraugus pēc to audzēšanas, ja pastāv risks tiem sakrustoties ar bioloģiski vai konvencionāli audzētajiem kultūraugiem, izņemot gadījumus, ja blakus esošo lauku īpašnieki vai lietotāji dod rakstisku saskaņojumu, ka viņiem nav pretenziju pret nejaušu ģenētiski modificēto kultūraugu piejaukumu;

8.6. audzējot vienā saimniecībā gan ģenētiski modificētos kultūraugus, gan konvencionālos kultūraugus sēklas materiāla ieguvei, nodrošina:

8.6.1. ģenētiski modificēto kultūraugu un konvencionālo kultūraugu sēklas materiāla pastāvīgu atdalīšanu;

8.6.2. rakstiska paziņojuma sniegšanu Valsts augu aizsardzības dienestam par katra veida sēklas materiāla novākšanu vismaz 48 stundas pirms novākšanas;

8.6.3. uzreiz pēc ražas novākšanas rakstiskas informācijas sniegšanu Valsts augu aizsardzības dienestam par precīziem daudzumiem, kas iegūti no katra veida, un apstiprina, ka ir veikti piemēroti sēklas materiāla atdalīšanas pasākumi;

8.7. neizmanto sējas un ražas novākšanas tehniku, kura tiek lietota bioloģiskās lauksaimniecības platībās. Ja sējas un ražas novākšanas tehnika tiek lietota arī konvencionālās lauksaimniecības platībās, nodrošina rūpīgu tās tīrīšanu un pēc ražas novākšanas veic iegūtās ražas laboratoriskās analīzes, lai noteiktu iespējamo ģenētiski modificēto kultūraugu piejaukumu;

8.8. novācot, uzglabājot, transportējot ģenētiski modificētos kultūraugus, nodrošina to nesajaukšanos ar bioloģiskās un konvencionālās lauksaimniecības produkciju;

8.9. nodrošina ģenētiski modificēto kultūraugu sēklu nesajaukšanos ar bioloģiski un konvencionāli audzēto kultūraugu sēklām to sagatavošanas un saiņošanas procesā;

8.10. kārtu lauku vēsturi par visiem lauksaimnieciskajā ražošanā izmantotajiem (arī nomas) laukiem;

8.11. kārtu dokumentāciju par izlietoto sēklu izcelsmi, šķirni, kategoriju, kvalitāti un daudzumu;

8.12. sešus gadus uzglabā visu ar ģenētiski modificēto kultūraugu audzēšanu un iegūto produktu apriti saistīto dokumentāciju un pierakstus;

8.13. nodrošina Valsts augu aizsardzības dienesta, Pārtikas un veterinārā dienesta, Valsts vides dienesta inspektoram pieeju ražošanas telpām, noliktavām, zemes platībām un uzskaites dokumentiem, kā arī sniedz informāciju par ģenētiski modificēto kultūraugu audzēšanu un iegūto produktu apriti;

8.14. tiesas noteiktajā apmērā atlīdzina radušos ekonomiskos zaudējumus, ja tie radušies šajos noteikumos noteikto prasību neievērošanas dēļ.

9. Persona, kura vēlas audzēt ģenētiski modificētos kultūraugus trešajai personai piederošā zemē, ar zemes īpašnieku slēdz zemes nomas līgumu, kurā norāda, ka nomātajā zemē tiks audzēti ģenētiski modificētie kultūraugi.

10. Persona, kura vēlas audzēt ģenētiski modificētos kultūraugus, Valsts vides dienesta reģionālajā vides pārvaldē saņem tehniskos noteikumus saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto kārtību, kādā reģionālā vides pārvalde izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai, kurai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums.

III. Reģistrācija ģenētiski modificēto kultūraugu audzētāju reģistrā

11. Persona, kura vēlas audzēt ģenētiski modificētos kultūraugus (turpmāk - audzētājs), ne vēlāk kā trīs mēnešus pirms darbības uzsākšanas iesniedz Valsts augu aizsardzības dienestā iesniegumu par iekļaušanu audzētāju reģistrā un turpmākajos gados rakstiski informē Valsts augu aizsardzības dienestu par jebkurām izmaiņām, kas izriet no šo noteikumu 12. un 13.punktā minētajām prasībām. Ja audzētājs arī uzglabā, sagatavo un saiņo ģenētiski modificētos kultūraugus, tas iesniedz dienestā iesniegumu, ievērojot šo noteikumu 15. un 16.punktā noteiktās prasības.

12. Iesniegumā norāda šādu informāciju:

12.1. iesnieguma iesniegšanas datums un vieta;

12.2. iesniedzēja vārds, uzvārds, personas kods, firmas nosaukums, reģistrācijas numurs un datums Uzņēmumu reģistrā, adrese un tālruna numurs;

12.3. audzējamā ģenētiski modificētā kultūrauga suga, šķirne, lauka platība, lauka atrašanās vieta (adrese) un audzēšanas mērķis (iesniedz audzētāji).

13. Iesniegumam pievieno:

13.1. reģistrācijas apliecības kopiju, uzrādot tās oriģinālu, ja persona reģistrēta Uzņēmumu reģistrā;

13.2. lauksaimniecisko izglītību apliecinošā dokumenta kopiju, uzrādot tā oriģinālu. Juridiskās personas iesniedz vismaz viena sava darbinieka attiecīgo dokumenta kopiju;

13.3. apliecības kopiju, uzrādot tās oriģinālu, kas apliecina šo noteikumu 7.2.apakšpunktā minētās mācību programmas vai šo noteikumu 7.3.apakšpunktā minēto kursu noklausīšanos. Juridiskā persona iesniedz vismaz viena sava darbinieka attiecīgo apliecības kopiju;

13.4. zemes īpašuma tiesības vai tā nomas tiesības apliecinošu dokumentu kopijas, uzrādot to oriģinālus:

13.4.1. zemesgrāmatas akta kopiju, zemes robežu plāna kopiju ar kadastra zemes vienības numuru, kurā uzrādītas ģenētiski modificēto kultūraugu audzēšanai paredzēto lauku robežas un platības, ja zeme ir īpašumā;

13.4.2. ar zemes īpašnieku noslēgtā zemes nomas līguma kopiju, kurā norādīts, ka nomātajā zemē tiks audzēti ģenētiski modificēti kultūraugi, zemesgrāmatas akta kopiju, zemes robežu plāna kopiju ar kadastra zemes vienības numuru, kurā uzrādītas ģenētiski modificētu kultūraugu audzēšanai paredzēto lauku robežas un platības, ja zeme tiek nomāta;

13.5. rakstisku saskaņojumu ar zemesgabala līdzīpašniekiem par piekrišanu paredzētajai zemesgabala izmantošanai, ja iesnieguma iesniedzējs vai zemes iznomātājs nav zemesgabala vienīgais īpašnieks;

13.6. rakstisku saskaņojumu ar blakus esošo lauku īpašniekiem vai lietotājiem par ģenētiski modificētu kultūraugu audzēšanu, ja pastāv risks tiem sakrustoties, izņemot gadījumus, ja blakus esošo lauku īpašnieki vai lietotāji dod rakstisku saskaņojumu, ka viņiem nav pretenziju pret nejaušu ģenētiski modificēto kultūraugu piejaukumu, ja attālums no lauka, kurā paredzēts audzēt ģenētiski modificētos kultūraugus, līdz blakus esošās saimniecības robežai ir mazāks par šo noteikumu 1.pielikumā minēto minimālo izolācijas attālumu;

13.7. šo noteikumu 8.4.apakšpunktā minēto vēstules kopiju;

13.8. Valsts vides dienesta attiecīgās reģionālās vides pārvaldes izsniegto tehnisko noteikumu kopiju, uzrādot oriģinālu, kas satur informāciju par ģenētiski modificēto kultūraugu lauku (izņemot kukurūzu) attālumu līdz Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas teritorijām (*Natura 2000* vietām), ja ģenētiski modificēto kultūraugu lauks atrodas tuvāk par divkārtu minimālo izolācijas attālumu no Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas teritorijām (*Natura 2000* vietām).

14. Persona, kura vēlas uzglabāt, sagatavot un saiņot ģenētiski modificētos kultūraugus, pirms darbības uzsākšanas ar ģenētiski modificētajiem kultūraugiem iesniedz Valsts augu aizsardzības dienestā iesniegumu par iekļaušanu audzētāju reģistrā un turpmākajos gados rakstiski informē Valsts augu aizsardzības dienestu par jebkurām izmaiņām, kas izriet no šo noteikumu 15. un 16.punktā minētajām prasībām.

15. Iesniegumā norāda šo noteikumu 12.1. un 12.2.apakšpunktā minēto informāciju, kā arī kultūrauga sugu, šķirni, materiāli tehniskās bāzes atrašanās vietu, tās piederību, kā arī sadarbības partnerus darbību veikšanai ar ģenētiski modificētajiem kultūraugiem.

16. Iesniegumam pievieno šo noteikumu 13.1. un 13.3.apakšpunktā minēto informāciju, kā arī materiāli tehniskās bāzes aprakstu un rakstisku saskaņojumu ar personām, kuru materiāli tehniskā bāze, kurā uzglabā, sagatavo vai saiņo bioloģisko produkciju, atrodas vienā ražošanas teritorijā ar ģenētiski modificētās produkcijas sagatavošanas materiāli tehnisko bāzi, vai ja bioloģiskās un konvencionālās produkcijas ražotāju ražošanas plūsmas krustojas ar ģenētiski modificētās produkcijas ražotāju ražošanas plūsmām, izņemot gadījumus, ja iepriekš minētā persona dod rakstisku saskaņojumu tam, ka tai nav pretenziju pret nejaušu ģenētiski modificēto kultūraugu piejaukumu.

17. Ja iesniegumā norādītā vai tam pievienotā informācija nav pilnīga vai neatbilst šo noteikumu prasībām, Valsts augu aizsardzības dienests septiņu darbdienu laikā pēc iesnieguma saņemšanas rakstiski pieprasa iesniedzējam sniegt trūkstošo informāciju.

18. Valsts augu aizsardzības dienests mēneša laikā pēc iesnieguma saņemšanas pārbauda iesniegtos dokumentus un pieņem vienu no šādiem lēmumiem:

18.1. par personas iekļaušanu audzētāju reģistrā. Šādā gadījumā personai izsniedz reģistrācijas apliecību, kas satur šo noteikumu 3.pielikumā minēto informāciju;

18.2. par atteikumu iekļaut personu audzētāju reģistrā. Šādā gadījumā piecu darbdienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas to rakstiski paziņo iesnieguma iesniedzējam, norādot atteikuma iemeslus, ja nav iesniegta šo noteikumu 17.punktā minētā trūkstošā informācija.